

Gezonde levensverwachting in Amsterdam 2015-2021

februari 2026

Deze factsheet biedt inzicht in de gezonde levensverwachting van Amsterdammers. We belichten de verschillen tussen mannen en vrouwen, stadsdelen en naar sociaaleconomische status. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Overall Coalitie van Amsterdam Vitaal & Gezond door de afdeling Onderzoek & Statistiek van de gemeente Amsterdam en GGD Amsterdam.

A'dammers
leven
gemiddeld
64 jaar in
goede
gezondheid

Kernpunten

- In Amsterdam zijn er duidelijke verschillen in levensverwachting en gezonde levensverwachting tussen sociaaleconomische groepen, wat de samenhang van sociaaleconomische ongelijkheid met gezondheid laat zien.
- De gemiddelde gezonde levensverwachting bij geboorte in Amsterdam bedroeg 64 jaar voor zowel mannen als vrouwen in de periode 2019-2021, een stijging ten opzichte van de gezonde levensverwachting van 61 jaar in de periode 2015-2017.
- Binnen de stad zijn de verschillen aanzienlijk: in stadsdeel Centrum leven Amsterdammers gemiddeld tien jaar langer in goede gezondheid dan in Zuidoost, terwijl dit verschil in 2015-2017 nog acht jaar was.
- In wijken met veel inwoners met een lage sociaaleconomische status (SES) is de gezonde levensverwachting bij geboorte 13 jaar korter dan wijken met weinig inwoners met een lage SES, een verschil dat vergelijkbaar is met de periode 2015-2017.

Amsterdam Vitaal & Gezond (AV&G) heeft als doel dat in 2040 alle Amsterdammers gelijke kansen hebben op een goede gezondheid, waarbij kwetsbare groepen er ten opzichte van 2020 tien gezonde levensjaren bij krijgen ([Regioplan Amsterdam 2023-2026](#)). Om de voortgang te volgen, is periodiek inzicht in de gezonde levensverwachting essentieel. Deze factsheet biedt een overzicht van de gezonde levensverwachting in Amsterdam en belicht de verschillen tussen bevolkingsgroepen.

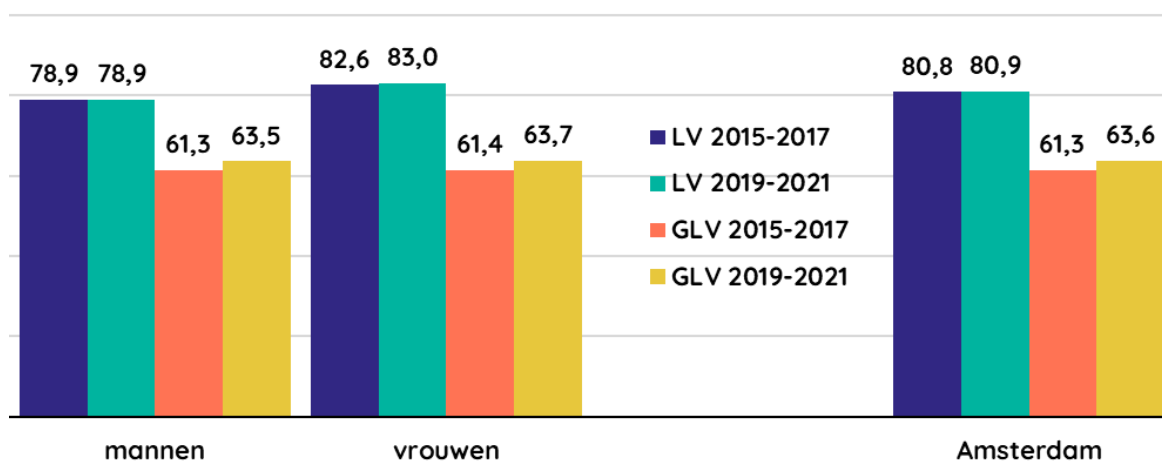
1 Amsterdamse vrouwen leven langer dan mannen, maar niet langer in goede gezondheid

Amsterdamse vrouwen leven gemiddeld vier jaar langer dan mannen, met een totale levensverwachting van 83,0 jaar tegenover 78,9 jaar voor mannen in de periode van 2019-2021. Dit is vergelijkbaar met de levensverwachting voor mannen en vrouwen in de periode 2015-2017. De gezonde levensverwachting bij geboorte is vrijwel gelijk voor mannen en vrouwen: 63,5 jaar voor mannen en 63,7 jaar voor vrouwen in de periode 2019-2021. Dat is hoger dan in de periode 2015-2017, toen dit respectievelijk 61,3 jaar en 61,4 jaar was. De

uitkomsten laten bovendien zien dat de langere levensverwachting van vrouwen gepaard gaat met meer ongezonde levensjaren.

De totale levensverwachting en gezonde levensverwachting zijn in Amsterdam iets lager dan de landelijke gemiddelden. In Nederland was de totale levensverwachting in 2019-2022 gemiddeld 81,6 jaar, en de gezonde levensverwachting in 2017-2020 gemiddeld 66,9 jaar ([VZ info levensverwachting, 2023](#); [VZ info gezonde levensverwachting, 2023](#)).

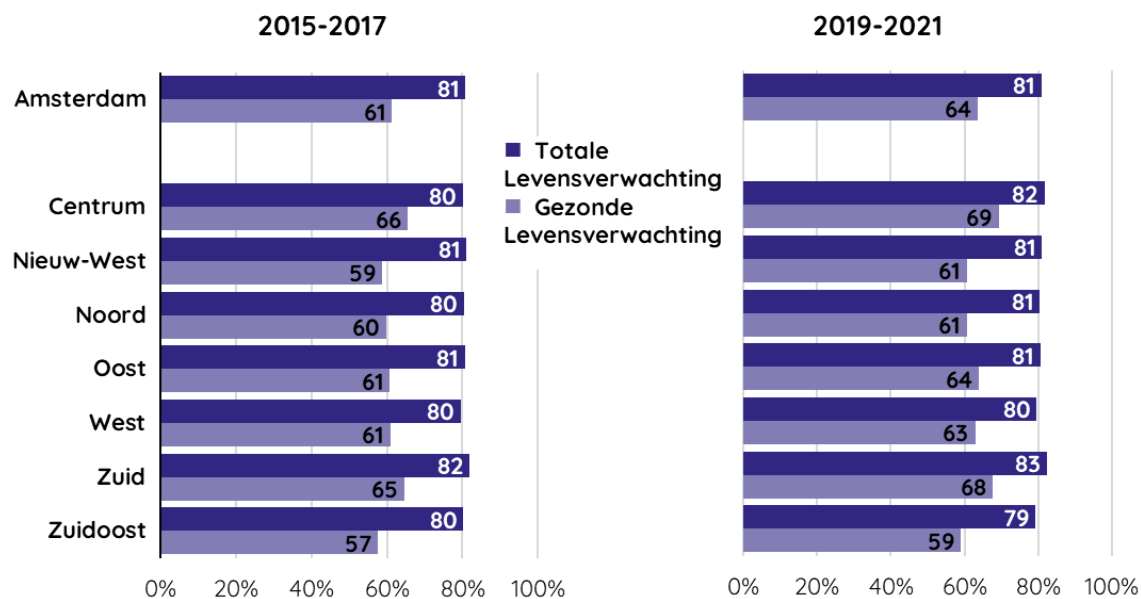
Figuur 1. Totale levensverwachting (LV) en levensverwachting in gezonde jaren (GLV) naar geslacht en gemiddeld in Amsterdam, voor de periode 2015-2017 en 2019-2021.

2 In Zuidoost 10 jaar kortere gezonde levensverwachting dan in Centrum

De totale levensverwachting bij geboorte varieert tussen de stadsdelen, van 79 jaar in Zuidoost tot 83 jaar in Zuid. De verschillen in gezonde levensverwachting zijn echter groter. Centrum en Zuid scoren met respectievelijk 69 en 68 jaar boven het gemiddelde van 64 jaar. In Oost en West ligt de gezonde levensverwachting rond het gemiddelde, terwijl deze in de andere stadsdelen onder het gemiddelde ligt. Het grootste verschil zien we tussen Centrum en Zuidoost. Tussen deze stadsdelen is een verschil van 10 jaar in gezonde levensverwachting, terwijl dit verschil in 2015-2017, op basis van niet-afgeronde cijfers, nog acht jaar bedroeg.

Figuur 2. Totale levensverwachting bij geboorte en gezonde levensverwachting bij geboorte naar stadsdelen, Amsterdam, 2015-2017 en 2019-2021.

3 Socioeconomische ongelijkheid: 13 jaar verschil in gezonde levensverwachting

Voor Amsterdam zijn de verschillen in totale levensverwachting en gezonde levensverwachting tussen inwoners met een lage en hoge sociaaleconomische positie berekend door de 105 Amsterdamse wijken in vijf clusters te verdelen. Deze indeling is gebaseerd op het aandeel inwoners met een lage sociaaleconomische score (SES) in 2016 voor de periode 2015-2017 en in 2021 voor de periode 2019-2021 ([Dashboard kerncijfers O&S](#)).

De resultaten laten zien dat in beide periodes de totale levensverwachting bij geboorte in Amsterdamse wijken met weinig inwoners met een lage SES hoger is dan gemiddeld. In wijken met veel inwoners met een lage SES is deze vergelijkbaar met het stedelijk gemiddelde.

De grootste verschillen zijn te zien in de gezonde levensverwachting. In wijken met zeer veel inwoners met een lage SES is in 2019-2021 de gezonde levensverwachting bij geboorte 13 jaar korter dan in wijken met zeer weinig inwoners met een lage SES hebben. Dit verschil van 13 jaar is vergelijkbaar met de periode van 2015-2017, al ging het toen om wijken met veel inwoners met een lage SES in plaats van zeer veel inwoners met een lage SES.

Figuur 3. Totale levensverwachting bij geboorte en gezonde levensverwachting bij geboorte naar wijkclusters op basis van percentage met een laag sociaaleconomische score, Amsterdam 2015-2017.

Wijkclusters met	% inwoners met lage SES	Totale levensverwachting	Gezonde levensverwachting
Zeer klein aandeel inwoners met lage SES	≤21%	*83,3	*68,3
Klein aandeel inwoners met lage SES	22-26%	*81,4	*63,9
Gemiddeld aandeel inwoners met lage SES	27-38%	80,0	59,9
Groot aandeel inwoners met lage SES	39-43%	80,7	*55,1
Zeer groot aandeel inwoners met lage SES	≥44%	79,5	58,3

*significant verschil t.o.v. categorie 'gemiddeld aandeel inwoners met lage SES'

De wijken zijn ingedeeld op basis van de standaarddeviatie van het aandeel inwoners met een lage SES

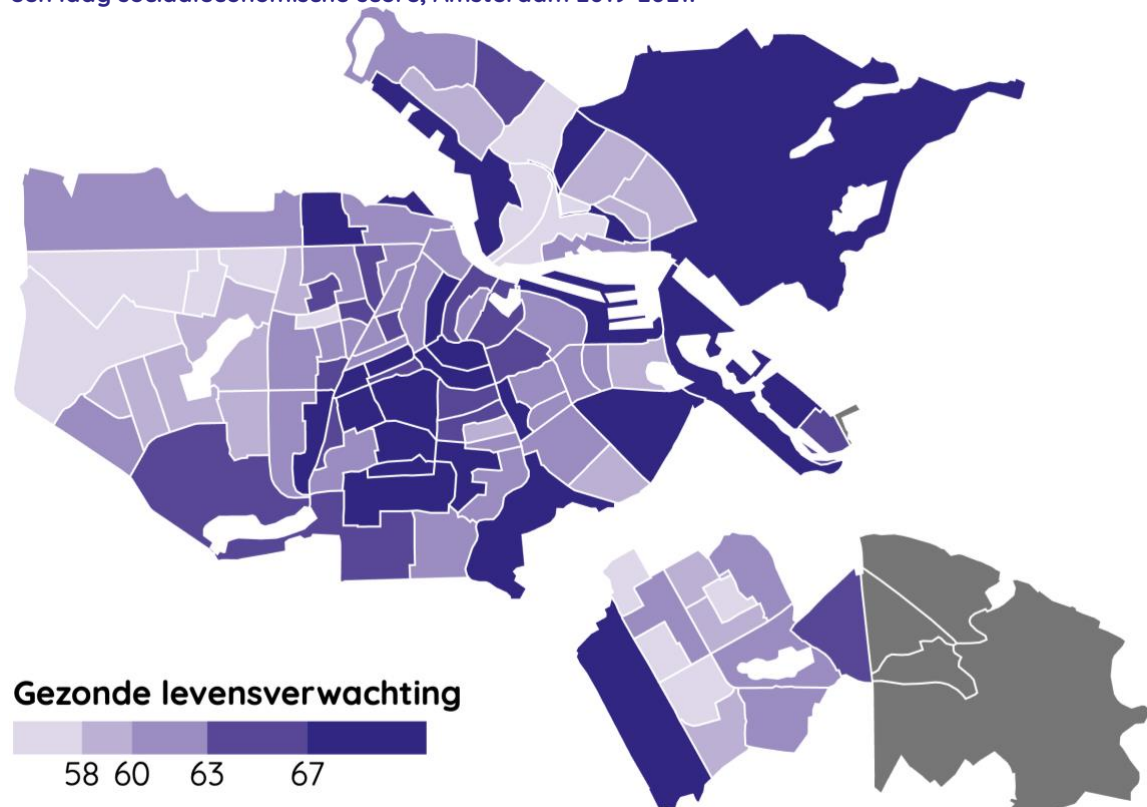
Figuur 4. Totale levensverwachting bij geboorte en gezonde levensverwachting bij geboorte naar wijkenclusters op basis van percentage met een laag sociaaleconomische score, Amsterdam 2019-2021.

Wijkenclusters met	% inwoners met lage SES	Totale levensverwachting	Gezonde levensverwachting
Zeer klein aandeel inwoners met lage SES	≤18%	*84,1	*70,4
Klein aandeel inwoners met lage SES	19-23%	*82,3	*66,9
Gemiddeld aandeel inwoners met lage SES	24-35%	80,1	62,9
Groot aandeel inwoners met lage SES	36-40%	79,9	*59,1
Zeer groot aandeel inwoners met lage SES	≥41%	79,5	*57,1

*significant verschil t.o.v. categorie 'gemiddeld aandeel inwoners met lage SES'

De wijken zijn ingedeeld op basis van de standaarddeviatie van het aandeel inwoners met een lage SES

Figuur 5. Gezonde levensverwachting bij geboorte naar wijkenclusters op basis van percentage met een laag sociaaleconomische score, Amsterdam 2019-2021.

4 Cijfers onderstrepen AV&G doel om gezondheidsverschillen te verkleinen

In Amsterdam is de gemiddelde gezonde levensverwachting bij geboorte 64 jaar. Er zijn echter grote verschillen in gezonde levensverwachting binnen de stad: tussen de stadsdelen Zuidoost en Centrum is er een verschil van tien jaar, en tussen de rijkste en armste wijken zelfs 13 jaar. Deze cijfers benadrukken de samenhang van sociaaleconomische ongelijkheid met gezondheid. AV&G zet zich in om deze kloof te verkleinen en streeft ernaar dat de verschillen in gezonde levensverwachting tegen 2040 afnemen. Dit doen ze door te focussen op factoren zoals roken, beweging en gezonde voeding.

De gezonde levensverwachting wordt elke vier jaar gemonitord, met de volgende meting voor de periode 2023-2025 gepland in het tweede kwartaal van 2026.

Hoe is de gezonde levensverwachting berekend?

We hebben de methode van Sullivan gebruikt. Eerst is de totale levensverwachting bij geboorte bepaald aan de hand van bevolkings- en sterftcijfers in Amsterdam over de periode 2015-2017 en 2019-2021. Dit cijfer geeft aan hoeveel jaren een pasgeborene gemiddeld zal leven, bij gelijkblijvende sterftkansen. Vervolgens is de totale levensverwachting opgesplitst in gezonde en ongezonde jaren, op basis van enquêtegegevens over de ervaren gezondheid per leeftijdsgroep. De ervaren gezondheid is bepaald door te vragen: "Hoe is over het algemeen uw gezondheid?" Mensen die antwoorden met 'zeer goed' of 'goed' worden gerekend tot de groep met een goede gezondheid. Uit de volgende bronnen zijn data gebruikt voor de berekening van de gezonde levensverwachting:

- [Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016 en 2020, GGD'en, CBS en RIVM](#)
- [Public Health Monitor 2016 and 2020, of the Community Health Services, Statistics Netherlands and the National Institute for Public Health and the Environment](#)
- [Staat van de Stad enquête, 2016 en 2020, O&S](#)
- [Regionaal Enquête Beroepsbevolking, 2020, O&S](#)
- [Bevolkings- en sterfteregistraties in de Basisregistratie Personen \(BRP\)](#)

Hoe zijn de wijken ingedeeld in SES-clusters?

De 105 Amsterdamse wijken zijn voor de periode van 2019-2021 verdeeld in vijf clusters op basis van het aandeel inwoners met een [lage sociaaleconomische status \(SES\)](#) in die periode:

- Zeer klein aandeel inwoners met lage SES: 25 Amsterdamse wijken
- Klein aandeel inwoners met lage SES: 18 Amsterdamse wijken
- Gemiddeld aandeel inwoners met lage SES: 31 Amsterdamse wijken
- Groot aandeel inwoners met lage SES: 18 Amsterdamse wijken
- Zeer groot aandeel inwoners met lage SES: 13 Amsterdamse wijken

Ditzelfde is gedaan voor de periode 2015-2017.

De SES meet de maatschappelijke positie van personen, op basis van hun opleiding en gestandaardiseerd huishoudinkomen. Vervolgens is de totale levensverwachting en gezonde levensverwachting voor de inwoners van deze vijf wijkenclusters berekend. Een uitgebreide methodebeschrijving staat in de bijlage.

Meer informatie...

<https://vitaalgezond.amsterdam/>

auteurs

Ranu Sewdas
Henriëtte Dijkshoorn

Onderzoek en Statistiek
GGD Amsterdam

met medewerking van:

Anton Kunst
Lieselotte Bicknese

Amsterdam UMC
Onderzoek en Statistiek

Colofon

Amsterdam Vitaal & Gezond

is een samenwerkingsverband van:
Gemeente Amsterdam, Zilveren Kruis,
Cliëntenbelang Amsterdam, Sigrà en Elaa

Onderzoek en Statistiek

onderzoek.amsterdam.nl

contact

info@vitaalgezond.amsterdam